

Sygn. akt VII U 1320/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 lipca 2023 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Monika Roslan - Karasińska

Protokolant: Magdalena Adamska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 10 lipca 2023 r. w Warszawie

sprawy A. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o wysokość zadłużenia z tytułu składek

na skutek odwołania A. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

z dnia 17 listopada 2022 r. nr: (...)

oddala odwołanie,

zasądza od odwołującej się A. B. na rzecz organu rentowego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. kwotę 3.600,00 zł (trzy tysiące sześćset) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za czas od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty.

SSO Monika Roslan - Karasińska

Sygn. akt VII U 1320/22

UZASADNIENIE

A. B. w dniu 1 grudnia 2022 r. złożyła odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 17 listopada 2022 r., nr: (...), stanowiącą odmowę wydania jej zaświadczenia o niezaleganiu w opłacaniu składek. W uzasadnieniu odwołania A. B. wskazała, że kwestionowane roszczenia miały dotyczyć składek powstałych w latach 2008-2015 (w ich różnych okresach). Zatem, w jej ocenie, zgodnie z art. 24 ust. 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych należności z tytułu składek ulegają przedawnieniu po upływie 5 lat, licząc od dnia, w którym stały się wymagalne. Termin ten upłynął więc między 2 a 9 lat temu (odpowiednio dla danych składek z okresu 2008 - 2015) i tym samym doszło do przedawnienia roszczeń o ewentualne składki. Równocześnie odwołująca zaznaczyła, że nie była powiadamiana o żadnych działaniach związanych z egzekucją powyższych roszczeń, a jeśli takie działania zostały podjęte, to nie została poinformowana o terminie ich (bezsuktecznego) zakończenia. Ponadto wskazała, że od 2010 pozostaje w sytuacji finansowej uniemożliwiającej jej regulowanie jakichkolwiek zobowiązań, nie było więc możliwości, aby jakiegokolwiek postępowanie egzekucyjne trwało i nie zostało zakończone, jako bezskuteczne bez jej

wiedzy. Mając powyższe na względzie odwołująca wniosła o zmianę zaskarżonej decyzji ewentualnie o uchylenie powyższej decyzji i przekazanie sprawy do ponownego rozpatrzenia organowi rentowemu (odwołanie z dnia 30 listopada 2022 r. k.3 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie z 21 grudnia 2022 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wniósł o oddalenie odwołania ubezpieczonej na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. W uzasadnieniu odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wskazał, że ubezpieczona dokonała zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej w okresach od 11 maja 1999 r. do 9 maja 2000, od 29 grudnia 2005 r. do 26 czerwca 2011 r., od 26 czerwca 2013 r. do 2 lipca 2015 r. Następnie powołując się na art. 46 ust. 1 w zw. z art. 32 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych organ rentowy wskazał, że odwołująca się jako płatnik składek była obowiązana według zasad wynikających z przepisów ustawy obliczać oraz opłacać należne składki za każdy miesiąc kalendarzowy, a w związku z figurującym na koncie płatnika zadłużeniem z tytułu nieopłaconych składek Dyrektor Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddziału w W. wobec ubezpieczonej prowadzi postępowanie egzekucyjne na podstawie szeregu tytułów wykonawczych i zawiadomień o zajęciu. Organ rentowy wskazał, że odwołująca w dniu 10 listopada 2022 r. złożyła wniosek o wydanie zaświadczenia o niezaleganiu w opłacaniu składek, jednak zgodnie z przepisami art. 24 ust 4, ust. 5b ustawy z dnia 18 października 1988 r. o systemie ubezpieczeń społecznych Należności z tytułu składek ulegają przedawnieniu po upływie 5 lat, licząc od dnia, w którym stały się wymagalne. Organ podkreślił jednak, że bieg terminu przedawnienia zostaje zawieszony od pierwszego dnia miesiąca, w którym nastąpiło rozpoczęcie potrąceń ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych wypłacanych przez Zakład lub podjęcie pierwszej czynności zmierzającej do wyegzekwowania należności z tytułu składek, o której dłużnik został zawiadomiony, do ostatniego dnia miesiąca, w którym zakończono potrącenia, lub do dnia zakończenia postępowania egzekucyjnego. W związku z faktem, iż odwołująca się posiada zaległości z tytułu nieopłaconych składek, organ rentowy wskazał, że brak jest podstaw do wydania zaświadczenia o niezaleganiu w ich opłacaniu. Wobec powyższego organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania (odpowiedź na odwołanie z dnia 21 grudnia 2022 r. k. 4-6 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

A. B., ur. (...), prowadziła działalność gospodarczą pod nazwą G. D. A. B. w okresie od 15 grudnia 2005 r. do 10 lipca 2017 r. Płatnik składek dokonał z dniem 17 lipca 2017 r. wyrejestrowania działalności. Działalność gospodarcza odwołującej była zarejestrowana w miejscu jej zamieszkania, początkowo pod adresem ul. (...) w W., a następnie pod adresem ul. (...) w W.. Działalność gospodarcza prowadzona przez odwołującą polegała na prowadzeniu pozaszkolnej formy edukacji sportowej oraz zajęć sportowych i rekreacyjnych, pozostałej działalności rozrywkowej i rekreacyjnej, artystycznej i literackiej działalności twórczej, działalności agentów specjalizujących się w sprzedaży pozostałych określonych towarów (druk zgłoszenia danych płatnika składek- osoby fizycznej – nienumerowana karta a.r., dane z CEiDG- nienumerowana karta a.r.). Ubezpieczona nie opłacała wszystkich należnych składek, w związku z czym od grudnia 2008 r. ustalono zadłużenie z tego tytułu (zestawienie rozliczenia należności płatnika – akta organu rentowego, zeznania ubezpieczonej A. B. k.24-26 a.s.).

W dniu 10 listopada 2022 r. ubezpieczona złożyła wniosek w sprawie wydania zaświadczenia o niezaleganiu w opłacaniu składek. Decyzją z dnia 17 listopada 2022 r., znak: (...) - (...), organ rentowy odmówił wydania wnioskowanego przez odwołującą zaświadczenia o niezaleganiu i stwierdził zadłużenie A. B. z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i Fundusz Pracy i Fundusz Solidarnościowy wraz z odsetkami za zwłokę:

- z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne w kwocie 15 909,48 zł za okresy 12/2008-10/2010, 01/2011-06/2011, 06/2013-07/2013 i 07/2015 powiększone o koszty egzekucyjne w kwocie 650, 60 zł oraz odsetki za zwłokę należne od dnia zapłaty;

- ubezpieczenie zdrowotne w kwocie 7305, 45 zł za okresy 03/2009-06/2011, 06/2013-07/2013 i 07/2015 powiększone o koszty egzekucyjne w kwocie 307, 60 zł i o odsetki za zwłokę należne do dnia zapłaty;

- fundusz pracy w kwocie 1435,97 zł za okresy 03/2009- 06/2011, 06/2013- 07/2013 i 07/2015 powiększone o koszty egzekucyjne w kwocie 96,60 zł oraz odsetki za zwłokę należne od dnia zapłaty (decyzja z dnia 17 listopada 2022 r. – akta organu rentowego).

Zawiadomienia o zajęciu prawa majątkowego oraz tytułu wykonawcze wysyłane były ubezpieczonej na adresy podane przez płatnika składek w zgłoszeniu ZUS ZFA (ul. (...) w W., a następnie na adres ul. (...) w W.) (potwierdzenia odbioru korespondencji znajdujące się w aktach organu rentowego).

W związku z zadłużeniem figurującym na koncie płatnika Dyrektor Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddziału w W. wobec ubezpieczonej prowadzi postępowanie egzekucyjne na podstawie następujących tytułów wykonawczych i zawiadomień o zajęciu:

(...) (...) z dnia 16 lipca 2010 r. za okres 12/2008-10/2009 doręzonego w dniu 3 sierpnia 2010 r. i odebranego przez matkę ubezpieczonej, wystawionego na podstawie decyzji nr (...) (...) (...) z dnia 25 listopada 2009 r. doręczonej w dniu 2 grudnia 2009 r. i odebranej przez ojca ubezpieczonej. Sąd Okręgowy Warszawa-Praga VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w wyroku z dnia 23 października 2010 r. oddalił odwołanie ubezpieczonej od wskazanej decyzji nr (...) (...) (...).

(...) (...) z dnia 20 października 2010 r. za okres 11/2009-06/2010 doręzonego w dniu 26 października 2010 r. i odebranego przez matkę ubezpieczonej, wystawionego na podstawie decyzji nr (...) (...) (...) doręczonej w dniu 19 sierpnia 2010 r. i odebranej przez matkę ubezpieczonej.

R.- (...) (...) z dnia 18 marca 2011 r. za okres 07/2010-10/2010 doręczonych w dniu 7 kwietnia 2011 r. i odebranych osobiście przez ubezpieczoną - wystawionych na podstawie decyzji nr (...) uznanej za doręczoną w trybie art. 44 ustawy kodeks postępowania administracyjnego,

(...) (...) z dnia 17 czerwca 2011 r. za okres 11/2010-02/2011 doręczonych w dniu 24 czerwca 2011 r. i odebranych przez matkę ubezpieczonej, wystawionych na podstawie decyzji nr (...) odebranej osobiście przez ubezpieczoną,

(...) (...) z dnia 17 czerwca.2011 r. doręczonych w dniu 24 czerwca 2011 r. i odebranych przez matkę ubezpieczonej,

(...) (...) z dnia 16 kwietnia 2012 r. za okres 03/2011-04/2011 doręczonych w dniu 30 kwietnia 2011 r. i odebranych osobiście przez ubezpieczoną, wystawionych na podstawie decyzji nr (...) (...) uznanej za doręczoną w trybie art. 44 k.p.a.,

(...) (...) z dnia 18 kwietnia 2012 r. doręczonych w dniu 24 kwietnia 2012 r. i odebranych osobiście przez ubezpieczoną,

(...) (...) z dnia 20 sierpnia 2012 r. za okres 05/2011-06/2011 uznanych za doręczone w trybie art. 44 k.p.a., wystawionych na podstawie decyzji nr (...) oraz decyzji nr (...) (...) doręczonych w dniu 30 czerwca 2012 r. i odebranych osobiście przez ubezpieczoną,

(...) (...) z dnia 21 sierpnia 2012 r. uznanych za doręczone w trybie art. 44 k.p.a.,

(...) (...) z dnia 18 czerwca 2015 r. za okres 06/2013 doręczonych w dniu 2 lipca 2015 r. i odebranych osobiście przez ubezpieczoną, wystawionych na podstawie decyzji nr (...) doręczonej w dniu 2 kwietnia 2015 r. i odebranej osobiście przez ubezpieczoną,

(...) (...) z dnia 19 czerwca 2015 r. doręczonych w dniu 22 czerwca 2015 r. i odebranych osobiście przez ubezpieczoną,

12. (...) (...) z dnia 16 kwietnia 2020 r. za okres 07/2015 uznanych za doręczone w trybie art. 44 k.p.a., wystawionych na podstawie decyzji nr (...) -1 uznanej za doręczoną w trybie art. 44 k.p.a.,

13. (...) z dnia 24 lutego 2021 r. uznanych za doręczone w trybie art. 44 k.p.a.

Zawiadomienia były wysyłane na adres podany przez ubezpieczoną w zgłoszeniu ZUS ZFA tj. ul. (...) w W.. Oraz następnie na adres (...) (...) w W. (dokumentacja zawarta w aktach rentowych odwołującej)

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie dowodów z dokumentów zawartych w aktach sprawy i aktach rentowych oraz na podstawie zeznań odwołującej. Zdaniem Sądu, powołane wyżej dokumenty, w zakresie w jakim oparł na nich swoje ustalenia, są wiarygodne, wzajemnie się uzupełniają i tworzą spójny stan faktyczny.

Zeznania odwołującej A. B. zasługiwały na uwzględnienie w zakresie, w którym odwołująca wskazała adresy prowadzenia działalności gospodarczej oraz w zakresie, w którym potwierdzała, że miała ona problemy z płatnościami podczas prowadzenia działalności gospodarczej.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie A. B. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 17 listopada 2022 r. jest niezasadne i jako takie podlega oddaleniu.

Istota sporu w niniejszej sprawie sprowadzała się do rozstrzygnięcia, czy zasadnie zaskarżoną decyzją organ rentowy stwierdził, że A. B. posiada zaległości w opłacaniu składek na ubezpieczenia społeczne za okres od grudnia 2008 r. do października 2010 r. od stycznia 2011 r. do czerwca 2011 r. od czerwca 2013 r. do lipca 2013 r. oraz w lipcu 2015 r. i ubezpieczenie zdrowotne za okres od marca 2009 r. do czerwca 2011 r., od czerwca 2013 r. do lipca 2013 r. oraz za lipiec 2015 r. jak i na fundusz pracy za okres od marca 2009 r. do czerwca 2011 r. od czerwca 2013 r. do lipca 2013 r. i za lipiec 2015 r.

Zgodnie z art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1230), zwanej dalej ustawą systemową, płatnik składek jest obowiązany według zasad wynikających z przepisów ustawy obliczać, potrącać z dochodów ubezpieczonych, rozliczać oraz opłacać należne składki za każdy miesiąc kalendarzowy. Nadto, stosownie do treści art. 47 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, płatnik składek przesyła w tym samym terminie deklarację rozliczeniową, imienne raporty miesięczne oraz opłaca składki za dany miesiąc, nie później niż:

do 10 dnia następnego miesiąca – dla osób fizycznych opłacających składkę wyłącznie za siebie,

do 5 dnia następnego miesiąca – dla jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych;

do 15 dnia następnego miesiąca – dla pozostałych płatników.

Na podstawie art. 32 ustawy systemowej, do składek na ubezpieczenie zdrowotne w zakresie: ich poboru, egzekucji, wymierzania odsetek za zwłokę i dodatkowej opłaty, przepisów karnych, dokonywania zabezpieczeń na wszystkich nieruchomościach, ruchomościach i prawach zbywalnych dłużnika, odpowiedzialności osób trzecich i spadkobierców oraz stosowania ulg i umorzeń stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące składek na ubezpieczenia społeczne.

Wskazać również należy, że zgodnie z treścią art. 46 ust. 1 zd. 2 ustawy systemowej, w przypadku opłacania składek po terminie płatnik składek obowiązany jest do obliczenia i zapłaty odsetek za zwłokę, przy czym odsetki te obliczane są od dnia następującego po dniu upływu płatności składek (art. 23 ust. 1 cyt. ustawy). Na mocy delegacji art. 49 ust. 1 cytowanej ustawy, szczegółowe zasady i tryb postępowania w sprawach rozliczania składek uregulowane zostały rozporządzeniem Rady Ministrów z 18 kwietnia 2008 roku w sprawie szczegółowych zasad i trybu postępowania w sprawach rozliczania składek, do których poboru jest zobowiązany Zakład Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. 2008, Nr 78, poz. 465 ze zm.).

W realiach rozpoznawanej sprawy składki zostały wymierzone z tytułu prowadzenia przez odwołującą A. B. działalności gospodarczej. Przy czym zarówno tytuł, jak i wysokość w/w składek są w niniejszym postępowaniu niesporne, a wysokość i tryb ich ustalania uregulowane są w ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie

ubezpieczeń społecznych oraz w ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych i w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Zarzut przedawnienia podniesiony przez odwołującą nie mógł zostać uwzględniony w niniejszym postępowaniu. Stanowisko strony odwołującej skupiło się na zgłoszonym w toku postępowania zarzucie przedawnienia spornych należności. Odwołująca opierała się na art. 24 ust. 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, zgodnie z którym należności z tytułu składek ulegają przedawnieniu po upływie 5 lat licząc od dnia, w którym stały się wymagalne, z zastrzeżeniem ust. 5 i 6.

Sąd Okręgowy zauważa, że termin przedawnienia należności z tytułu składek na ubezpieczenia na przestrzeni ostatnich kilku lat zmieniał się. Zgodnie z aktualnym brzmieniem art. 24 ust. 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1230 z późn. zm. dalej zwaną „u.s.u.s.”), należności z tytułu składek ulegają przedawnieniu po upływie 5 lat, licząc od dnia, w którym stały się wymagalne, z zastrzeżeniem ust. 5-6. Jednak w okresie od 1 stycznia 2003 r. do 31 grudnia 2011 r. termin ten wynosił 10 lat.

W obecnym stanie prawnym na podstawie ustawy z dnia 16 września 2011 r. o redukcji niektórych obowiązków obywateli i przedsiębiorców (Dz. U. Nr 232, poz. 1378) z dniem 1 stycznia 2012 r. uległ skróceniu termin przedawnienia należności z tytułu składek z 10 do 5 lat. Ustawodawca wprowadził przy tym przepis przejściowy, zgodnie z którym do przedawnienia należności z tytułu składek, którego bieg rozpoczął się przed dniem 1 stycznia 2012 r., stosuje się przepisy w brzmieniu nadanym tą ustawą, z tym, że 5-letni bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia 1 stycznia 2012 r. Natomiast jeżeli przedawnienie rozpoczęte przed dniem 1 stycznia 2012 r. nastąpiłoby zgodnie z przepisami dotychczasowymi wcześniej - przedawnienie następuje z upływem tego wcześniejszego terminu.

W przedmiotowej sprawie część należności składkowych, o których mowa w zaskarżonych decyzjach dotyczy okresu przed 1 stycznia 2012 r., część zaś obejmuje okres późniejszy. Do należności powstałych po ww. dacie stosuje się 5 letni termin przedawnienia, podobnie jest z należnościami za miesiące przed 1 stycznia 2012 r. W tym przypadku jako korzystniejszy, trzeba stosować termin 5 letni liczony od 1 stycznia 2012 r.

Rozważając, czy w przedmiotowej sprawie nastąpiło przedawnienie, trzeba pamiętać, że termin przedawnienia należności z tytułu składek - w zależności od sytuacji wskazanych w ustawie - może ulec przerwaniu bądź zawieszeniu. Jednym z przepisów, który reguluje taką sytuację jest powoływany przez organ rentowy art. 24 ust. 5b ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Zgodnie z tym przepisem zawieszenie biegu terminu przedawnienia, o którym mowa w ust. 4, ulega zawieszeniu od pierwszego dnia miesiąca, w którym nastąpiło rozpoczęcie potrąceń ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych wypłacanych przez Zakład lub podjęcie pierwszej czynności zmierzającej do wyegzekwowania należności z tytułu składek, o której dłużnik został zawiadomiony, do ostatniego dnia miesiąca, w którym zakończono potrącenia, lub do dnia zakończenia postępowania egzekucyjnego. Przepis ten wskazuje na podjęcie pierwszej czynności zmierzającej do wyegzekwowania należności z tytułu składek. Orzecznictwo i doktryna wskazują wiele czynności, które za taką można uznać, podkreślając, że nie jest to tylko doręczenie tytułu wykonawczego, ale także kierowanie do dłużnika innych pism, z których wynika informacja o zapowiedzi wyegzekwowania należności z tytułu składek. Zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego należy wskazać, że na gruncie zaległości z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne ustawodawca przyjął, że do zawieszenia biegu terminu przedawnienia wystarczające jest podjęcie czynności zmierzającej do wyegzekwowania zaległości. Czynnością zmierzającą do ściągnięcia należności jest niewątpliwie wystawienie tytułu wykonawczego przez właściwy organ, ale za czynności zmierzające do ściągnięcia należności mogą być uznane również inne czynności, tj. orzeczenia, pisma kierowane do strony itp., z których treści czy uzasadnienia wynika bezpośrednio, że zmierzają one do ściągnięcia należności. Taką czynnością jest doręczenie upomnienia z zagrożeniem wszczęcia postępowania egzekucyjnego w rozumieniu art. 15 § 1 u.p.e.a. Z treści tego przepisu wynika, że postępowanie egzekucyjne nie może być wszczęte bez wcześniejszego doręczenia upomnienia, w związku z czym jest to warunek obligatoryjny i konieczny do tego, by w sposób skuteczny prowadzić egzekucję. Jest więc ono pierwszą i do tego konieczną czynnością zmierzającą do wyegzekwowania należności z tytułu składek, skoro bez doręczenia upomnienia wszczęcie postępowania egzekucyjnego nie byłoby możliwe. Czynność ta mieści się zatem w dyspozycji art. 24 ust. 5b u.s.u.s. Innymi

słowy - doręczenie takiego upomnienia zawiesza bieg terminu przedawnienia do dnia zakończenia postępowania egzekucyjnego (Wyrok SN z 25.11.2021 r., II USKP 82/21, LEX nr 3352071)

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy, należy podkreślić, że do A. B. były kierowane zawiadomienia o zajęciu wierzytelności, które były skutecznie doręczane odwołującej. Należy wskazać, że w aktach sprawy znajdują się potwierdzenia odbioru korespondencji przez rodziców odwołującej, oraz przez nią osobiście. W przedmiotowej sprawie tytuły wykonawcze zawierały- podpisane przez A. B. lub pełnoletniego domownika zwrotne potwierdzenie odbioru, a także takie, gdy do tytułu wykonawczego dołączona została koperta zawierająca informacje o skierowaniu przesyłki do A. B. i o prawidłowej awizacji w świetle k.p.a., co skutkowało tym, że taka przesyłka, choć nie została wydana do rąk adresata bądź jego domownika może zostać uznana za prawidłowo doręczoną w trybie zastępczym.

Zgodnie z art. 42 k.p.a. pisma doręcza się osobom fizycznym w ich mieszkaniu lub miejscu pracy albo na adres do korespondencji wskazany w bazie adresów elektronicznych (§ 1). Pisma mogą być doręczane również w lokalu organu administracji publicznej, jeżeli przepisy szczególne nie stanowią inaczej (§ 2). W razie niemożności doręczenia pisma w sposób określony w § 1 i 2, a także w razie koniecznej potrzeby, pisma doręcza się w każdym miejscu, gdzie się adresata zastanie (§ 3). Z art. 43 k.p.a. wynika z kolei, że w przypadku nieobecności adresata pismo doręcza się, za pokwitowaniem, dorosłemu domownikowi, sąsiadowi lub dozorczy domu, jeżeli osoby te podjęły się oddania pisma adresatowi. O doręczeniu pisma sąsiadowi lub dozorczy zawiadamia się adresata, umieszczając zawiadomienie w oddawczej skrzynce pocztowej lub gdy to nie jest możliwe, w drzwiach mieszkania. Art. 44 k.p.a. przewiduje natomiast fikcję doręczenia, stanowiąc, że w razie niemożności doręczenia pisma w sposób wskazany w art. 42 i 43:

operator pocztowy w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe przechowuje pismo przez okres 14 dni w swojej placówce pocztowej - w przypadku doręczania pisma przez operatora pocztowego;

pismo składa się na okres czternastu dni w urzędzie właściwej gminy (miasta) - w przypadku doręczania pisma przez pracownika urzędu gminy (miasta) lub upoważnioną osobę lub organ (§ 1).

Zawiadomienie o pozostawieniu pisma wraz z informacją o możliwości jego odbioru w terminie siedmiu dni, licząc od dnia pozostawienia zawiadomienia w miejscu określonym w § 1, umieszcza się w oddawczej skrzynce pocztowej lub gdy nie jest to możliwe, na drzwiach mieszkania adresata, jego biura lub innego pomieszczenia, w którym adresat wykonuje swoje czynności zawodowe, bądź w widocznym miejscu przy wejściu na posesję adresata (§ 2). W przypadku niepodjęcia przesyłki w terminie, o którym mowa w § 2, pozostawia się powtórne zawiadomienie o możliwości odbioru przesyłki w terminie nie dłuższym niż czternaście dni od daty pierwszego zawiadomienia (§ 3). Doręczenie uważa się za dokonane z upływem ostatniego dnia okresu, o którym mowa w § 1, a pismo pozostawia się w aktach sprawy (§ 4).

Jak wskazuje się w orzecznictwie, zacytowany przepis art. 43 k.p.a. może być stosowany tylko w przypadku skierowania korespondencji na właściwy adres. Ponieważ doręczenie zastępcze wywołuje takie same skutki, jak doręczenie zwykle do rąk adresata, to przyjęty przez ustawodawcę tryb doręczenia zastępczego określonego w art. 43 k.p.a. wymaga bezwzględnego przestrzegania jego warunków. Uchybienie któremukolwiek z elementów procedury doręczenia zastępczego powoduje, iż nie można skutecznie powołać się na domniemanie doręczenia. Procesowa instytucja doręczenia zastępczego polega nie tyle na domniemaniu, ile oparta jest na konstrukcji fikcji prawnej poprzez uznanie, że nastąpiło doręczenie pisma, które de facto nie miało miejsca. Skuteczność tego trybu doręczenia zastępczego jest obwarowana przesłankami, które muszą wystąpić łącznie: - po pierwsze, ma zastosowanie tylko gdy adresat jest nieobecny w lokalu mieszkalnym, w którym zamieszkuje, co odnosi się do reguły miejsca doręczenia ustanowionej w art. 42 § 1 k.p.a. wskazującej na pierwsze miejsce skutecznego doręczenia pisma osobie fizycznej - doręczenia pisma osobie fizycznej w jej mieszkaniu; - po drugie, pismo przyjmuje za pokwitowaniem dorosły domownik, sąsiad lub dozorca domu, jeżeli osoby te podjęły się oddania pisma adresatowi. Zastosowanie trybu zastępczego doręczenia uregulowanego w art. 43 k.p.a., ograniczone jest wyłącznie do doręczenia w mieszkaniu strony, która jest nieobecna podczas czynności doręczenia (por. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Olsztynie z dnia 27 maja 2021 r., II SA/Ol 243/21).

W przedmiotowej sprawie - biorąc pod uwagę, że ZUS kierował korespondencję na podane przez płatnika składek adresy, początkowo przy ul. (...), a następnie przy ul. (...) w W., pod którym A. B. odbierała przesyłki, to nie ma podstaw do uznania za nieskuteczne doręczenia w trybie zastępczym upomnień czy tytułów wykonawczych, które na ten adres zostały skierowane, ale nie zostały podjęte i zwrócone do nadawcy. Te przesyłki zdaniem Sądu należało uznać za skutecznie doręczone z powołaniem się na fikcję doręczenia z art. 44 k.p.a.

Odnosząc się do podniesionego przez odwołującą zarzutu przedawnienia składek za sporny okres, Sąd Okręgowy podzielił stanowisko organu rentowego, że powyższe należności składkowe nie uległy przedawnieniu. Co prawda termin przedawnienia należności wymagalnych do dnia wydania zaskarżonej decyzji upłynąłby zgodnie z 5-letnim terminem przedawnienia, jednak organ rentowy doręczając odwołującej zawiadomienia o zajęciu wierzytelności spowodował zawieszenie biegu terminu przedawnienia w rozumieniu art. 24 ust. 5b ustawy systemowej, tj. podjął czynności zmierzające do wyegzekwowania należności z tytułu składek. Biorąc pod uwagę powyższe, należności z tytułu składek objęte zaskarżoną decyzją z dnia 17 listopada 2022 r. nie uległy przedawnieniu. Ponadto Sąd Okręgowy w toku niniejszego postępowania miał na uwadze stanowisko judykatury, zgodnie z którym, jeżeli organ rentowy w wyniku przeprowadzonego postępowania kontrolnego ustali, że płatnik nie uiszczył prawidłowo składek na ubezpieczenia, w toku postępowania odwoławczego przed sądem ubezpieczeń społecznych, to na płatniku spoczywa ciężar wykazania, że składki zostały przez niego opłacone w prawidłowej wysokości (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 13 grudnia 2017 r., sygn. akt III AUa 1125/17). W orzecznictwie podnosi się przy tym, że obowiązek wskazania dowodów obciąża przede wszystkim stronę, które mają obowiązek wyraźnego powołania konkretnego środka dowodowego. Jednocześnie rzeczywistego znaczenia nabierają reguły rozkładu ciężaru dowodu, wynikające z art. 6 k.c., zgodnie z którymi strona odmawiająca uczynienia zadość żądaniu, a więc negująca uprawnienie żądającego, obowiązana jest udowodnić fakty wskazujące na to, że uprawnienie żądającemu nie przysługuje. W ocenie Sądu Okręgowego odwołująca nie sprostowała spoczywającemu na niej ciężarowi dowodowemu. W związku z powyższym, Sąd Okręgowy uznał, że nie została skutecznie zakwestionowana prawidłowość decyzji z dnia 17 listopada 2022 r., stwierdzającej zaległości z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne oraz na fundusz pracy za sporny okres.

Mając na uwadze powyższe okoliczności, Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie, o czym orzekł w pkt 1 sentencji wyroku.

O kosztach procesu Sąd Okręgowy orzekł w pkt 2 sentencji wyroku na podstawie art. 99 k.p.c. w zw. art. 98 § 1 i 3 k.p.c., zasądając od odwołującego – jako strony przegrywającej – na rzecz organu rentowego zwrot kosztów zastępstwa procesowego. Ustalając wysokość tych kosztów Sąd miał na względzie, że postępowanie w niniejszej sprawie dotyczyło zadłużenia z tytułu nieopłaconych składek i w rozumieniu przepisów rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 265), koszty zastępstwa procesowego powinny zostać ustalone według stawek liczonych od wartości przedmiotu sporu (zob. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 3 października 2019 r., III UZP 9/19). Wartość przedmiotu sporu obejmująca należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i Fundusz Pracy wraz z odsetkami wyniosła łącznie 24 650,90 zł, co uzasadniało zasądzenie od odwołującej się na rzecz organu rentowego kwotę 3600,00 zł określoną w § 2 pkt 5 ww. rozporządzenia.